

Geen tijd verspillen

10 maatregelen die binnen een jaar genomen kunnen worden om Amstelveen te verduurzamen

25 februari 2016 - GroenLinks Amstelveen

Inleiding

Het jaar 2014 was het op een na warmste ooit gemeten op aarde. Er is één jaar geweest dat nog warmer was: 2015. De gevolgen daarvan worden steeds zichtbaarder en linksom of rechtsom zal klimaatverandering iedereen raken. Het zal dus ook een grote inspanning van iedereen vragen om de negatieve gevolgen binnen de perken te houden. Internationaal is er in Parijs een historisch akkoord gesloten, maar veel zal afhangen van concrete acties. Ook Nederland heeft een Energieakkoord gesloten, maar de uitvoering ervan loopt achter.

Amstelveen heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. In december 2015 kwam er echter een evaluatie die weinig goeds betekende: we weten niet precies waar we staan, liggen niet op schema, een groot deel van de plannen is niet uitgevoerd, maar al zouden ze allemaal uitgevoerd zijn, hadden we het alsnog niet gered. Er wordt een voorstel gedaan tot heroriëntatie en een "dialogo".

Volgens GroenLinks moeten praten over plannen voor de toekomst en actie ondernemen in het nu elkaar niet uitsluiten. Om de aandacht niet te laten verslappen zouden er op korte termijn verschillende maatregelen genomen kunnen worden om Amstelveen milieuvriendelijker te maken. Daarom stellen wij 10 maatregelen voor die binnen een jaar tot concrete actie kunnen leiden om onze ambitie en actie weer een vliegende start te geven. Dit is relatief laaghangend fruit voor nu, in de tussentijd moeten grotere plannen worden uitgewerkt voor later. Deze punten zijn dus bedoeld om stilstand tegen te gaan en met volle kracht door te blijven werken.

1. Energiezuinig kunnen bouwen

Een grote hindernis in het verduurzamen van de bebouwde omgeving is het Bouwbesluit, die bepalingen heeft opgenomen over de energieprestaties van woningen. Pas in 2020 volgt de verplichting om nagenoeg energieneutraal te bouwen. Zeker als de grond waarop gebouwd wordt niet van de gemeente is, kunnen er geen strenge energie-eisen gesteld worden bij particuliere woningbouw. Sterker nog, als een kantoren-pand wordt omgebouwd naar woningen, geldt het bouwbesluit uit het jaar van de bouw van dat kantoor. Die regels maken het onmogelijk om duurzaam bouwen af te dwingen. Daarom sluit de gemeente Amstelveen zich aan bij de lobby van bijvoorbeeld Utrecht voor lokale experimenteer-ruimte op de korte termijn, met als einddoel dat gemeenten zelf strenge duurzaamheidseisen mogen stellen bij het bouwen binnen haar gemeentegrenzen, ongeacht wie eigenaar van de grond is.¹

2. Maak energiezuinige investeringen in woningen makkelijker

Het energiezuinig maken van particuliere woningen is geen sinecure en kan flinke investeringen vragen. Die investeringen betalen zich op den duur terug, maar kunnen voor individuele bewoners een drempel vormen, zeker als ze op een gegeven moment weer uit die woning zouden vertrekken. Idealiter draai je dan de situatie om: niet de bewoner, maar de woning zelf draagt de kosten van die investeringen. Daardoor kunnen woonlasten over een langere termijn uitgesmeerd worden, wat het geheel draaglijker maakt. Dit vraagt om een andere constructie van de financiering, bijvoorbeeld door een netbeheerder,

¹ Zie het Utrechts Energieplan: <http://www.utrecht.nl/energie/energieplan/>

3 Geen tijd verspillen

energieleverancier, of de gemeente zelf. Ook hiervoor zouden regels vanuit het Rijk eventueel moeten worden gewijzigd. Binnen een jaar wordt gerapporteerd over de mogelijkheden.²

3. Neem belemmeringen voor het verduurzamen van woningen weg

Het verduurzamen van woningen, zoals het plaatsen van zonnepanelen, is soms ook lastig omdat er procedurele belemmeringen liggen bij Verenigingen van Eigenaren. Amsterdam kent in haar stadsdelen Oost en West al succesvolle regelingen waarbij de gemeente helpt om juridische, financiële en technische zorgen (deels) weg te nemen. De regeling wordt daar nu zelfs uitgerold over de centrale stad. Amstelveen zou middels een vergelijkbare regeling ook hier het verduurzamen van panden kunnen helpen.³

4. Nul op de meter-woonprojecten

In veel gemeenten worden al successen geboekt met nul op de meterprojecten. De bouwwereld biedt aan corporaties en institutionele beleggers de mogelijkheid om een straat of een blok huizen in korte tijd te renoveren en te verduurzamen. Door toepassing van hoogwaardige isolatie met drievoudig glas, zonnepanelen, een warmtepomp en laagtemperatuurverwarming plus mechanische ventilatie met warmteterugwinning wordt het mogelijk om huizen energieneutraal te maken. Deze investering wordt rendabel door het wegvallen van de energiekosten. Daardoor hoeven de woonlasten voor de huurders niet te stijgen. Amstelveen gaat in overleg met de marktpartijen onderzoeken welke huizen in Amstelveen hiervoor op korte termijn in aanmerking komen, om zo snel mogelijk een aantal nul op de meter projecten te starten.⁴

5. Grotere pot voor duurzaamheidsinitiatieven

Het bij motie d.d. 1 juli 2015 aangekondigde revolverend fonds duurzaamheid wordt verdubbeld. Uit dit fonds kunnen duurzame initiatieven worden voorgeschoten, waarvan het geld uiteindelijk weer terugkomt in de pot. Nu bedraagt die €500.000, maar voorop moet staan dat hij groot genoeg is om zoden aan de dijk te zetten. Het bedrag van een miljoen komt overeen met wat bij andere gemeenten werkt en sluit aan bij de ambities die elders in dit stuk geformuleerd worden.⁵

6. Groene daken worden nieuw leven ingeblazen

Bij motie d.d. 12 november 2014 heeft de raad het college opgeroepen continu meer aandacht te schenken aan groene daken. Deze daken dragen bij onder andere bij aan een milieuvriendelijkere stad. Op 9 april 2015 stuurde het college een notitie naar de raad met daarin voorstellen. Daarin werd onder andere aangekondigd dat de gemeentelijke website een pagina voor groene daken zou krijgen en dat er bij de kadernota 2016 een subsidieregeling voorgesteld zou worden. Dit is niet gebeurd. Deze twee zaken worden alsnog binnen een jaar geregeld, alsmede een algehele visie op het stimuleren van groene daken die besproken zou worden bij de commissie RWN, zoals gevraagd in de motie.⁶

² Zie het Utrechts Energieplan: <http://www.utrecht.nl/energie/energieplan/>

³ http://zoeken.amsterdam.raadsinformatie.nl/cgi-bin/showdoc.cgi?action=view/id=281907/type=pdf/Motie_-_Groen_Bosman_1191_-_Subsidie_proceskosten_verduurzaming_woningen.pdf

⁴ Zie: <http://energiesprong.nl/blog/maarssen-131-woningen-naar-nul-op-de-meter/>, <http://energiesprong.nl/blog/kerkrade-super-snelle-systeemrenovatie/> en <http://energiesprong.nl/>.

⁵ Zie bijvoorbeeld de gemeente Alphen aan de Rijn die met ruim 100.000 inwoners een duurzaamheidslening kent van 1,5 miljoen: <http://studioalphen.nl/nieuws/160402/alphen-verhoogt-budget-duurzaamheidslening.html>

⁶ <http://ibabsonline.eu/Lijst.aspx?site=amstelveen&ListId=0cccd751-0acf-4263-a78b-1e5a59b08ee6&ReportId=>

4 Geen tijd verspillen

7. Stimulering van energiezuinige apparaten

Het gebruik van energiezuinige elektrische apparaten wordt gestimuleerd. Voor mensen met een laag inkomen (minima, studenten), kunnen de initiële hogere kosten van dergelijke apparaten een drempel vormen die op de lange termijn hun energieverbruik onnodig blijven belasten. Daarom wordt in overleg met marktpartijen en betrokkenen gezocht naar financieel gunstige leaseconstructies, waardoor deze groepen ook toegang krijgen tot de meest duurzame apparaten.⁷

8. Motiverende webpagina Duurzaam Amstelveen

Amstelveen heeft al een deel van haar website ingericht rondom duurzaamheid. Hij zit goed verstopt, maar na een paar keer doorklikken kom je er wel.⁸ Niet onredelijk, maar de site zou motiverender en meer uitnodigend mogen zijn. Geef hem een prominente plek op de reguliere site, neem inwoners meer bij de hand via een stappenplan 'verduurzaming van je woning' met bijbehorende financieringsconstructies. Bovendien mag de ambitie wel wat meer van het scherm spatten. Wat willen we als gemeente, wat doen we zelf, wat vragen we van onze inwoners en hoe helpen we ze daarbij? Maak een interactief platform voor Amstelveense bewoners, bedrijven en de gemeente!

9. Gemeentelijke organisatie gaat meer digitaal vergaderen

Bij motie d.d. 16 december 2015 heeft de raad het college opgeroepen de eigen organisatie vanaf 2030 geen broeikasgassen meer te laten produceren. In het bedrijfsleven is het al heel normaal dat reizen kritisch tegen het licht gehouden worden ten faveure van bijvoorbeeld conference calling. Het scheelt tijd, geld, en Co2-uitstoot. Bovendien valt het mooi samen met de digitale ambities van Amstelveen. Amstelveen kent vooralsnog geen expliciete regeling rondom digitaal vergaderen. Vanzelfsprekend kan niet alles digitaal worden afgedaan, soms weegt persoonlijk contact zwaarder dan een mogelijke besparing. Desalniettemin komt er binnen een jaar een plan dat de reiskilometers van de gemeente doet afnemen, en digitaal vergaderen doet vergroten.⁹

10. Duurzaamheid integreren in relevante beleidsterreinen

Toen de motie "in concrete stappen energieneutraal" d.d. 12 november 2014 werd aangenomen heeft de wethouder ter vergadering aangegeven het initiatief te waarderen en het belang ervan te onderschrijven, maar met het oog op het efficiënt inzetten van ambtenaren een concreet plan uit te stellen tot na de evaluatie van het energiebeleid. Dat moment is nu. De motie had tot doel concreet inzichtelijk te maken wat maatregelen bijdragen aan de ambitie om energieneutraal te zijn. Omdat dat inzicht na deze evaluatie blijkt te ontbreken is duidelijkheid belangrijker dan ooit. Daarom wordt bij de relevante raadsvoorstellen (van ABM en RWN) een kopje "duurzaamheid" toegevoegd waarbij indieners aan moeten geven wat hun voorstel bijdraagt aan een duurzaam Amstelveen. Daarnaast wordt in navolging van Amsterdam gekeken of er een klimaatbegroting opgesteld kan worden om ook financieel strakker te sturen op uitstoot.¹⁰ Zo kan de raad beter sturen, wordt bewustzijn op het gemeentehuis vergroot en wordt een integrale aanpak gestimuleerd.

⁷ Zie het Utrechts Energieplan: <http://www.utrecht.nl/energie/energieplan/>

⁸ <https://www.amstelveen.nl/web/Wonen-en-Leven/Gezond-en-veilig-wonen-en-leven/Duurzaamheid-en-milieu.htm>

⁹ We hebben er geen aandelen, maar als illustratie een document van KPN:

<https://www.kpnconferencing.nl/nl/Oplossingen/~media/Files/downloads/Whitepapers/KPN-Whitepaper-Online-vergaderen-als-alternatief-voor-zakenreizen.ashx>

¹⁰ https://www.amsterdam.nl/publish/pages/752948/initiatiefvoorstel_gl_pvda_en_pvdd_over_klimaatinitiatief.pdf